

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Організаційна поведінка

Шифр та назва спеціальності

073 – Менеджмент

Інститут

ІНІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Освітня програма

Міжнародний бізнес

Кафедра

Менеджменту (204)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Вільного вибору студента, профільної підготовки

Семестр

5

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Яценко Ольга Миколаївна

Olha.Yatsenko@khp.edu.ua

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту НТУ "ХПІ"

Авторка понад 80 наукових і навчально-методичних публікацій.
Курси: "Основи менеджменту", "Самоменеджмент", "Лідерство та управління конфліктами"

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/mto/about/staff/yatsenko-2/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/mto/about/staff/yatsenko-2/>

Загальна інформація

Анотація

Курс спрямований на те, щоб студенти оволоділи специфічними прийомами та інструментами управління організаційною поведінкою; формували навички й уміння аналізу групової та міжгрупової динаміки в організації

Мета та цілі дисципліни

Оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з питань формування системи адаптації та розвитку персоналу в організації; розроблення системи оцінки персоналу, системи цінностей, які підтримують здійснення місії організації та мотивують працівників до її досягнення; розвиток здатності студентів до критичного мислення, роботи в команді та комунікацій.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
СК01. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
СК03. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
СК06. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
СК07. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
СК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Результати навчання

ПР01. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ПР02. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
ПР07. Виявляти навички організаційного проектування.
ПР12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
ПР16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
ПР17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
ПР18. Демонструвати навички координації експортних та імпорتنих операцій міжнародної фірми, вміти оцінювати їх ефективність, враховуючи особливості митного регулювання.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття 16 год., самостійна робота – 102 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з дисципліни Основи менеджменту. Менеджмент персоналу.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. на практичних заняттях використовуються ігрові технології, дискусії, індивідуальна та командна робота, написання есе. Навчальні матеріали доступні студентам через Google-клас

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1-2. Концепція організаційної поведінки. Складові частини та аспекти організаційної поведінки

Складові, предмет і об'єкт організаційної поведінки. Теорії організаційної поведінки. Моделі організаційної поведінки. Тенденції розвитку організаційної поведінки.

Тема 3-4. Людина в системі організаційної поведінки.

Роль людського фактора в управлінні організацією. Поняття і структура особистості. Характерні риси особистості пов'язані з її поведінкою в організації. Психологічна угода

Тема 5-6. Управління поведінкою індивіда. Визначення соціальної ролі в організації

Соціальні ролі в організації. «Я»-концепція та її вплив на поведінку людини в організації. Захисна поведінка. Маніпулятивна поведінка та заходи з її обмеження. Психологічні методи впливу на працівників.

Тема 7-8 Мотивація та винагорода

Модель мотивації. Змістовні теорії мотивації поведінки індивіда. Процесійні теорії мотивації поведінки індивіда. Створення ефективної системи мотивації персоналу.

Тема 9-10 Формування групової поведінки

Сутність, види та характеристика груп. Причини виникнення груп. Вплив груп на поведінку індивідів. Стадії розвитку групи. Підвищення ефективності діяльності колективів працівників.

Тема 11-12 Управління командою і моделі ефективної командної роботи.

Специфіка роботи у командах. Етапи процесу створення та організації роботи в командах.

Класифікація команд. Основні фактори успіху ефективної командної роботи.

Тема 13-14 Керівництво та лідерство

Визначення лідерства. Лідерство і управління. Форми влади. Стратегії розширення меж влади. Підходи до вивчення лідерства. Якості та риси характеру ефективних лідерів. Стили управління

Тема 15-16 Управління конфліктами

Природа конфлікту, його складові. Види конфліктів. Причини конфліктів. Способи розв'язання конфліктних ситуацій.

Теми практичних занять

Тема 1. Кейс «Поведінка людини в організації»...

Тема 2. Командна робота «Визначення особливостей особистості»

Тема 3. Ділова гра «Організаційні ролі»

Тема 4. Ділова гра «Мотивація персоналу»

Тема 5. Ділова гра «Успішний менеджер»

Тема 6. Тимблдинг в організації.

Тема 7. Ділова гра «Свято наближається»

Тема 8. Тренінг «Протистояння конфліктам»

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Написання критичного есе "Цінності в організації", Професійне спілкування менеджерів різних сфер бізнесу. Перегляд фільму "Засновник" і підготовка до обговорення. Виконання підсумкової роботи з дисципліни: проходження тестів, оцінка своїх сильних і слабких сторін, складання плану розвитку лідерських якостей. Поточні і підсумкові онлайн-тести.

Література та навчальні матеріали

1. Організаційна поведінка. Аспекти ефективного підприємництва / [П.Д. Дудкін, О.Б. Мосій та ін.], 2015. 252 с.
2. Організаційна поведінка: підручник / В.О. Новак, Т.Л. Мостенська, 2008. 172 с.
3. Власова. А.М. Савчук Л.М., Організаційна поведінка, 1998. 96 с.
4. Молчанова А. О., Воляник І. В., Кондратьєва В. П. Організаційна поведінка, 2015. 176 с.
5. Організаційна поведінка. Укладач: М. В. Матушкіна, 2016. 200 с.
5. Дуткевич. Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 456 с.
6. Anderson, V., Caldwell, C., and Barfuss, B. (2019). Love: The Heart of Leadership, The Moral Obligation of Leaders. Graziadio Business Review, 22(2).
7. Caldwell, C., Atwijuka, S., & Okpala, C. O. (2018). "Compassionate Leadership in an Arms-Length World." Journal of Business and Management.
8. Аблязов Р.А., Пазурець Г.І. Командний менеджмент, 2008. 352 с.
9. Гавриш О. А., Довгань Л. Є., Крейдич І. М., Семенченко Н. В. Технології управління персоналом: монографія. Київ: НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2017. 528 с.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді оцінки за підсумкове завдання і підсумковий тест (20%), заліку (30%) та поточного оцінювання (50%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри
Олена ПРОХОРЕНКО

Гарант ОП
Олена ЧАЙКОВА